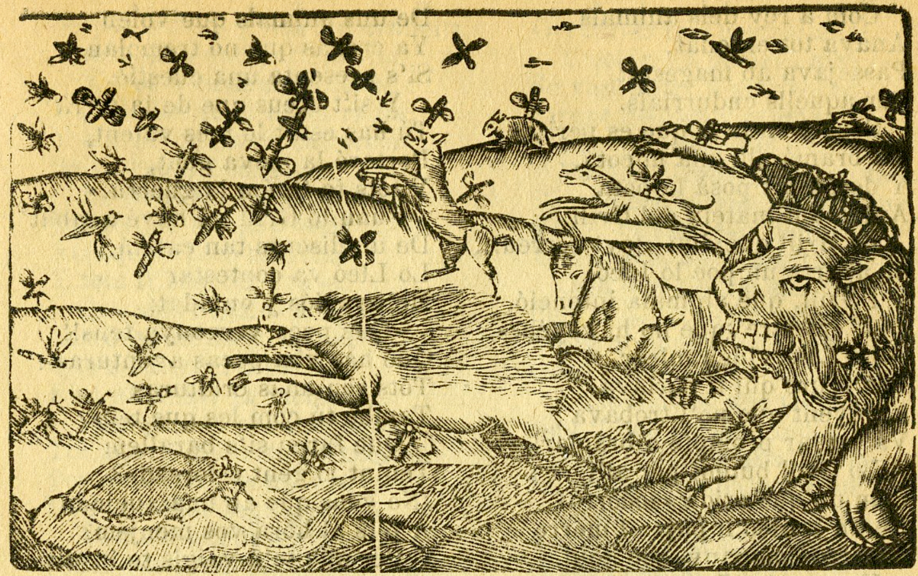

ROMANSO NOU

Mes nou que'ls vells, de un combat que varen tenir

un Lleó y un Grill

Si no es vritat donchs perque hu dihuen.

Escrit per un que no hi era y hu va veurer.

Un grill que era mes bonich
De trenta mil milions,
Totas las sevas cansons
Eran sempre que era rich.
Com tenía pó dels gossos
Y també de la quitxalla,
Se amagaba per la palla
O be sota dels terrossos.
Cuan no sentía soroll
Ni'l perseguían xicots,
Ne pegaba cuatre bots
Y se amagaba al rustoll.
Los xicots que son travells
Lo ampaitavan sens deixarlo
Y ab una llosa posarlo
Per pogué agafá als aucells.
Y al veures tan perseguit
Sens pogué assossegá
Escaparse procurá
Al punt de la mitja nit.
Passán boscos y montanyas
Després pará son camí,
Y cansat, se va adormí
A unas terras molt estranyas.
Al terreno que dich jó
Poca gent si passejaba,
Perque allí sols hi habitava
Un hermós y gros Lleó.

Com á rey dels animals
Anava tot entonat,
Passejava ab magestat
Per aquells endurrials.
Sens pensar lo que es perill
Va bramá allí una micota,
Y desseguit posá la pota
A damunt mateix del Grill.
Lo Grill que diu: «¡oy! correu...»
Se aparta un poc lo Lleó;
Y'l Grill, que ab mala intenció,
Diu: «mestre ¿que no hi veyéu?»
Lo Lleó vinga mirar
Per veure qui li parlava
Y veyent que no'l trobava
Va tornar prompte a bramar.
Lo Grill butent per allí
Com un que crida «socorro»
De un brinco li puja al morro
Dient: «Company, soc aquí.
Vos a mi m'heu trepitjat
Y jo a vos no's feya ré,
Y pochs romansos, vull sabé
Perque m'heu esgarrunat.»
Y com un que res l'arredra,
Obrí la boca'l Lleó;
Lo Grill que salta de pó
Y's fica sota una pedra.
Diu lo Lleó, satisfet,
Ab un nas com una pinya:
«Ola, tan petit mous tinya
Surt d'aquí sota, ximplet.
Has de saber donchs xaval
Ni que't veigi tan tossut,
Que jo soch rey absolut
Per sé'l mes fiero animal.
Y tots m'heu de creure a mi,
Haveu d'abaixar l'orgull,
S'ha de fer tot lo que jo vull
Y per forsa heu de cumplí.»
Digué'l Grill: «Que la sabs llarga...
Tu que ets rey dels animals:
Ja ho veig, com mes grans mes alts
Y sou bons per portar carga.
Una volta que tu ets rey
De tots los animals grossos,
Tinch gent per rompret los ossos
Y't vull aplicá la lley.
Avuy soch l'Emperadó
De uns animals que volen
Ya cregas que no tremolan
Si's presenta una cuestió.
Y si't creus que de la terra
Tú has estat lo mes valent,
Portaré la meva gent,
Y tots te farém la guerra.»
Cuan lo Grill va havé acabat
De un discurs tan catalá,
Lo Lleó va contestar
Molt rabiós y enfadat:
«Que poca vergonya tens!!
Que has vist pocas aventuras!!
Tots sou unas criaturas
També tú com los que tens.
Que fareu si's barallem
Tenint jo gent esforsada?
¿No veus que ab una xuclada
A tots al hora vos menjem?
Per que te'n vaigis te insulto:
Tots los teus no valeu ré,
Vesten d'aquí, patarré
Que no hu veus que no fas bulto?
Lo Grill que pega tres bots
Y puja dalt d'un espart
Y diu: ves Lleó covart,
Que jo us desafío a tots.
Demá tornarás aquí
Junt ab tots los teus pallassos,
Y aquí ens xafarem los nassos:
Apa noy, ja pots fugí.
Jo cridaré tots los meus
Y aquí també farem cap
Y a las horas a tot drap,
Qui podrá guanyar mes creus.
Tot enfadat lo Lleó
Li va dir bastant furiós:
«Donchs quedém aixi; adiós»
Y va tocar pirandó.
Lo Grill se posá a cantar
Tot alegre y molt content,
Y en aquell mateix moment
A tots los seus va cridar.
Van acudir ratolins
Deixant cada cual sa casa:
Van acudir moscas d'asa
Vespas y també cohins.
Van acudir las sigalas,
També y van anar tabanchs,
Serps, lluhers y fins los cranchs,
Y mosquits que porten alas.
Y tres o cuatre mil mes
De tots los de aquesta rassa
Y allí ab molta de catxassa
Se va reuní'l congrés.
Lo Grill va comensá a dí
Tot lo que havía passat
Ab aquell Lleó malvat
Y tots li van dir que sí.
Que sols constés a la historia
Las desgracias y la sort
Que's batirían a mort
Fins alcansar la victoria.
Van quedar per l'endemá
Tot aquell munt de quitxalla,
Per comensar la batalla
Contant molt segú guanyá.
Al dia següent d'aixó
(Com que eran bastant formals)
Tots aquells grans animals
Van tenir reunió.
Com a presumit y curro
Ni havía un gat masqué,
Junt ab un gos perdigué.
Un tigre, un bou y un burro.
Una cabra, una guinéu,
Un llop, y també un moltó,
Lo porch, tocino y bacó,
Y dels altres nou a deu.
Lo Lleó's posá a bramar
Com aquell que vol tossir,
Y en seguida 's posá a dí...
Sens saber com comensar:
«Ola xic, sou puntuals;
Sabreu com en eixa terra
Han declarat la gran guerra
Als mes grossos animals.
No hi ha por de cap perill
Perque no son cassadors;
Los que'ns volen ser traidors,
Tots son quitxalla y un Grill.
Aqueix es lo capitá
De aquesta revolució,
Y us dich a fé de Lleó
Que la tindrá de pagá.
Que esteu ben decidits
A embestirlos sens pietat
Y acabarlos aviat
O veurels tots destruits.
Y están ell parlant així
Se van posar a grinyolar,
Tirant xiscles y bramar,
Y tots volguent dir que sí.
Va dir: Bueno donchs avant
Tú que ets valent gat masqué
Ves al devant per lleugé
Y'ls altres, aneu martxant.
Com que desitjo salvás
Perque jo s'estimo massa,
Aniré ab molta catxassa
Quedantme sempre al detrás.
Y cuidado al que tremoli,
Sigui'l bou sigui la mula
Perque'l primer que recula
Ja pot dir que ha begut oli.
Lo gat masqué que s'avansi
A descubrir al enemich;
Si sens cantar y sent «rich»
Embestirlo fins que's cansi.
Apa noys, tots caminant...
Units tots que's mes segú,
No deu cuartel a ningú,
Qu'ells tampoc no se'n darán.
Tent la banya preparada
Tu bou que vas ben armat;
Al que veigis espantat
Clávali al cul la banyada.
Tú mula, qu'ets bona mossa
Y ets bona per jugá al juli,
Al que veigis que reculi,
Pégali una bona cossa.
Los demés lo que pogueu
Teniu de fer sens repará,
Y si acás traició hi ha
Ho pagará la guineu.
Vull que tots sigueu valents
Ja que som grans bestiotas,
Lo que no pugui ab las potas
Que si giri hasta ab las dents.
La explicació ja us hey fet,
Anem a buscar la gloria,
Tots hem de quedar ab victoria
Marchem... au, tirem al dret.»
Antes ells no varen ser
Prop del combat preparat,
Ya veyen vení espantat
Al tal valent gat masqué.

Tenía tres moscas d'ase
Juntas a no pogué mes,
Aferradas sota'l sés,
Fugint com qui sen va a casa.
No poguent assossegar
Y veyentse atormentat,
Mitj mort y desesperat
Dintre un riu se va tirar.
Los altres veyent alló
Uns ab altres se miraban,
Jo no sé si s'espantavan
O es que tenían pó.
Lo Lleó bastant cremat,
Molt furiós y decidit,
Al moment los pegá un crit
Dientlos: «¿Qui s'ha espantat?
Tireu endavant cobarts:
Si ha fugit lo gat masqué
Vosaltres que n'heu de fe?
Ganduls, dropus, mes que farts.
Lo que ha fet ja ho pagará
O juro a fe de Lleó
Si ell se vol fer agafá pó
No se l'haveu d'escoltá.»
Y van seguir son camí
A veure aquesta jornada
Tots ab la boca badada
Y al punt de volgué embestí.
Al moment un gran bruigit
De moscas y de mosquits
Ya me'ls va deixá aturdits
Y se'ls acabava el pit.
Surten las vespas y abellas,
Los tabanchs, ratas pinyadas,
Sens pará de dá picadas
Als seus morros, cul y orellas.
Allí lo gran desespero
De cossas, guits y grinyols,
Allí ab dos minuts tan sols,
Tot deu ballava el bulero.
Una vespa de fibló
Se va ficá al nas de un ruch...
Això, esplicarho no puch,
Perque no te explicació.
De cossas ne va tirá...!!
De brams y pets ne va fé...!!
Hasta'ls seus va fer malbé
No poguent assosegar.
Los lluhers y ratolins,
Van pensá en aquella ocasió:
«Las orellas del Lleó
Son buidas, fiquemsi adins.»
Una serp de cascavell
Qu'es bestia que ab la po mata
Va servirli de corbata
Cargolantse pel coll d'ell.
¡Pobre Lleó! ¡com plorava!
Mentras brincava un pollí
Deya: treume aixó d'aquí
Que cuasi no puch dir fava.»
Pero ca, tot deu fugia
Ningú estaba assossegat
Y tots per acabar aviat
Van deixar la companyía.
Lo Grill que tot satisfet,
De aquell combat tan gloriós,
Va puijá dalt d'un turrós
Y va dir: «Escolta Lleó.
Ja ho veus, com mes grans mes rucs
Ja ho pots tenir a la memoria
Qu'hem alcansat la victoria
Los animals mes peruchs.
Lo Lleó ple de fibladas
Ne va tocar pirandó:
Ves qui ho diría, un Lleó
No pogués girar a mussades.
Y d'aquell cas tan bonich
Que'l Grill ja may mes s'espanta.
Y per aixó sempre canta
Sens parar: «rich, rich, rich, rich.»

FI

(Es propietat de Joan Grau).

REUS.—Véndese en la imprenta y librería «La Fleca» de Juan Grau, calle Aleus, núm. 1. En la misma casa se halla un gran surtido de romances, sainetes, libritos, historias, comedias, aleluyas de redolines, Quincalla y Juguetes. Naipes y libritos para fumar. Papel para escribir, sobres para cartas, plumas, mangos, etc. Todo a precios muy baratos.